

Večernik

Leto II. (IX.), štev. 110

Maribor, ponedeljek 14. maja 1928

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelek »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Pokop zadnjih ostankov parlamentarizma v Italiji

ČETRTINA SENATA BRANI PARLAMENTARIZEM.

Bistvo vsake diktature je protiparlamentarno. Najbolj drastična je gotovo diktatura fašizma v Italiji in zato ni čudna, da so sedaj pod njo tudi formalno pokopani zadnji ostanki parlamentarizma, proti kateremu je fašizem itak že stvarno in bistveno naperjen od svojega začetka.

Pod Mussolinijevo vlado je ostalo od parlamentarizma le ono, kar dejansko samovolje diktature ne ovira ter ima samo še formalen značaj in pomen po državni ustavi: poslovnik narodnega predstavništva. Z uzurpiranjem oblasti je fašizem itak poteptal državno ustavo in je bilo samo še vprašanje časa, kedaj se to izvede tudi formalno.

Načrt korporativnega predstavništva je imel Mussolini že dolgo pripravljen in gotovo je bilo, da ga bo iznesel v senatu ob priliki, ki se mu bo zdela najprikladnejša. Tako gladko in z običajnim pritrjevanjem — kot si je diktator predstavljal — pa le ni šlo. Celo senatorske lutke so se zdrznile ob pogrebu tradicionalnih določil, s katerimi se je Italija ponašala nad 80 let. Fašizem je iznašel stotine visokodonečih gesel, za parlamentarno tradicijo pa le nima dovoljnega surogata.

Senatorji Ruffini, Ciccotti, Rizzi in Albertini so zbrali 40 podpisov proti vladnemu predlogu. Vsi štirje so v senatu odlo-

čno nastopili za državno ustavo in za ostanke parlamentarizma. Skušali so dokazati, da vodstvo fašizma napačno tolmači pojma država in revolucija. Narodno predstavništvo kot slepo orodje režima je sramotno in tudi nevarno. — Izgubili smo svobodo tiska, svobodo združevanja, tudi osebna lastnina ni več veljavna, ko se mora sedaj parlamentarizem — kolikor ga je še ostalo — umakniti despotizmu, je pa v pravem pomenu tudi konec individualne svobode — je dejal senator Ciccotti. Nihče si še ni upal negirati te svobode, so opozarjali njegovi tovariši.

Mussolini je imel dolg govor v običajnem slogu poveljevanja fašistične ere, ki se ne more primerjati z običajnim despotizmom. Če bi kak drug režim kaj takega ukrenil, bi bil res diktator, teptanje tradicionalne svetinje, kar mi napravimo, to je pa dobro, potrebno in čisto! To je bilo jedro Mussolinijevega govora.

Cinično je tudi povdarjal, da ni na svetu od vseh vekov ničesar večnega razven 10 božjih zapovedi, ki so bile Mojzesu razodete. Volilno pravico je označil za — anahronizem.

Njegovemu govoru je sledilo glasovanje: 161 glasov za vladni predlog, 46 proti.

Pomočnik zunanega ministra upokojen

BEOGRAD, 14. maja. Pomočnik zunanega ministra, Steva Pavlovič, je upokojen. Radičeva stranka namerava radi tega vložiti na zunanega ministra interpelacijo o vzrokih te nepričakovane upokojitve.

Krvava volilna borba v Nemčiji

BERLIN, 14. maja. Agitacija za parlamentarne volitve, ki se bodo vršile v nedeljo, je dosegla višek, kar se je izražalo zlasti včeraj na berlinskih ulicah. Skoro vse stranke so priredile včeraj velike agitacijske obhode, pri čemur je prišlo na več krajih do krvavih spopadov med komunisti in Stahlhelmovci ter med socialisti in Reichsbannerji. Tudi narodni socialisti so povzročili na več krajih izgrede. 38 oseb je bilo aretiranih, nad 100 pa je bilo težko ranjenih.

Napetost med Poljsko in Litvansko

VARŠAVA, 14. maja. Waldemaras je sprejel včeraj v Kovnu novinarje, katerim je podal daljšo izjavo o odnosih med Poljsko in Litvansko. Med drugim je naglašal, da je Litvanska na njegovo zahtevo odklonila od Poljske predlagano pogodbo, ker bi moral Litvanska s tem priznati nedotakljivost sedanjih mej in se s tem odreči tudi Vilni, v kar pa Litvanska nikdar ne bo privolila. Ker pa želi Litvanska kljub temu živeti v prijateljskih odnosih napram Poljski, bo stavil on nove predloge, ki bodo odovarjali sedanjim razmeram, ne da bi imputirali eni ali drugi državi obveznosti, na katere ne more pristati.

Auto s potniki pod lokomotivo

PRAGA, 14. maja. Pri Obelu se je pripetila včeraj katastrofalna avtomobilska nesreča. Osební avto, v katerem je bilo 7 oseb, je pri prehodu čez prelaz trčil v tovorni vlak. Lokomotiva je zgrabila avto in ga popolnoma zdrobila. Trupla vseh 7 potnikov so bila tako strážno razmesarjena, da so našli posamezne dele na progi več sto metrov daleč.

Nobile starta danes

KINGSBAY, 14. maja. General Nobile se je odločil, da danes starta na pollet na Severni tečaj. Zrakoplov »Italia« sicer še ni popolnoma popravljen, vendar Nobile noče zamuditi ugodnega vremena. Zato pa namerava vzeti s seboj razne rezervne dele, da izvrši na zrakoplovu potrebna popravila po prihodnjem pristanku.

Celo mesto zgorelo

MOSKVA, 14. maja. Centralno rusko mesto Sašovo je postalo žrtev velike katastrofe. V noči od sobote na nedeljo je nastal na nepojasnen način ogenj, ki se je razširil z bliskovito nagloto in upepelil vse mesto. Nad 600 hiš je pogorelo do tal, ostale pa so tako poškodovane, da so postale neuporabne za nadaljnje prebivanje. Podrobnosti katastrofe sicer še niso znane, vendar pa pravijo prva poročila, da je zgorelo tudi mnogo ljudi, ki jih je požar presenetil v spanju.

Snežni zameti

AIROLO, 14. maja. Na Sv. Gotthardu je zapadel od sobote na nedeljo tako debel sneg, da kaj takega ne pomnijo niti v najhujših zimah. Snežki viharji so trajali do danes, ko se je nebo zopet zjasnilo. Na prelazu je nad 3 m svežega snega. Temperatura znaša 10 stopinj pod ničlo.

Prekmurje se je razgibalo

NARODNA POSLANCA DR. PIVKO IN PUCELJ NA VELIKIH SHODIH KDK V BELTINCIH IN DOBROVNIKU. — KLEKL SKUŠA Z NAHUISKANO MLADINO BRANITI SVOJE MAJAJOČE SE POZICIJE. — LEP SREZKI ZBOR SDS V DOL. LENDAVI.

Včerajšnja nedelja pomeni začetek novega velikega gibanja naprednega kmečkega in delavskega ljudstva v Prekmurju. Kmečko-demokratska koalicija je napovedala dva zbora in sicer za dopoldne v Beltincih, za popoldne pa v Dobrovniku. Ista shoda sta prišla narodna poslanca gg. dr. Pivko in Pucelj. Že v soboto zvečer so imeli krajeoni činitelji KDK v Beltincih z njima daljšo konferenco.

Klerikalcem in zlasti tudi g. Kleklu, ki je Prekmurcem bil že skoraj nekaj bog, so se pričela izpodmikati tla pod nogami. Ljudstvo, ki je dozdej slepo sledilo klerikalni komandi, se je ponekod že začelo puntati in je značilno, da so celo njihove »Novine«, ki se smatrajo kot Kleklovo glasilo, v eni izmed zadnjih števil ostro napadle vodstvo SLS v Prekmurju, zlasti tudi strankine poslance, ki za Prekmurje od vseh svojih obljub niso še prav ničesar izposlovali. Zato je razumljivo, da je bilo zanimanje za shode KDK med narodom zelo veliko in splošno. Klekl in njegovi priganjači so to tekom zadnjegatedna dobro videli in so za shod v Beltincih ves teden organizirali klerikalne mladice, ki bi naj onemogočili zlasti ta shod. G. Klekl sam se je vozil z avtomobilom iz kraja v kraj in pripravljali razbitje shoda KDK.

Včeraj zjutraj se je že na vse zgodaj pred 9. uro zbrala na zborovališču pri Göntherju v Beltincih velika množica nad 1000 oseb. Takoj pričelkom pa se je videlo, da je navzoča tudi velika skupina klerikalne mladine, okrog 400, večinoma pod 21 let, zbornane iz celega srednjega Prekmurja, pod vodstvom kaplana Osterca in nekaterih klerikalnih poslancev. Že pred zborovanjem so se ti nahujskani mladici pridušali, da ne bodo pustili nikogar govoriti. Imeli so po veliki večini razne instrumente, piščalke in druge »muzikalne« predmete. Trezno in razsodno ljudstvo, tudi starejši klerikalni pristaši so odločno obsojali početje nahujskane mladine, ker so tudi oni hoteli čuti enkrat drugo plat zvona. Tej svoji sodbi so trezni možje tudi iz vrst SLS dali odločno izraza in je splošno mnenje vsega ljudstva, da je ta poizkus zaslepljenih hujskačev mnogo pripomogel do novih simpatij za KDK in njeno borbo med tamošnjim narodom. Napredni kmetje in delavci so odšli v veliko dvorano hotela Krone, ki je bila natlačeno polna z nad 300 zborovalci, dočim je velik del zborovalcev radi pomanjkanja prostora in ozvoljen nad nočetjem klerikalne mladine moral oditi.

Zborovanje se je pod vodstvom g. Neubauerja vršilo od pol 11. do pol 13. ure v najlepšem redu. Poslanec g. Pucelj je obširno razpravljal o političnem položaju in o političnem delu KDK, poslanec dr. Pivko o gospodarskem programu KDK. Govorili so tudi še dr. Rapotec, bivši poslanec Kirbiš in drugi. Zborovanje je zapustilo v vseh udeležencih najlepši utis ter je še pojačalo njihovo

voljo za nadaljevanje borbe v vrstah KDK.

Po zborovanju se je vršil v gostilni Horvat skupen obed z raznimi nagovori in zdravicami.

Popoldne ob 14. se je vršil pri g. Toplaku v Dobrovniku drugi veliki zbor in sicer, ker so bili notranji prostori premajhni, na prostem. Zbralo se je krog 400 zborovalcev, med njimi tudi lepo število žensk. Močno so bile zastopane okoliške slovenske vasi, korporativno Kobilje, Strehovci, slovenski element iz Žitkovcev, iz novih kolonij itd. 80% zborovalcev so tvorili Slovenci. Tudi na tem zboru sta poročala ob velikem zanimanju in tudi navdušenju navzočih poslanca dr. Pivko in Pucelj. Za navzoče Madžare so se govorili prevajali na njihov jezik. Zanimivo je, da v teh krajih nima Klekl skoro nobene zaslonbe, in da so v občinskih odborih skoro vseh tamošnjih občin zastopani skoro izključno napredni Slovenci in nekaj Madžarov.

Oba zbora KDK, ki sta prva skupna zboru koalicije v Prekmurju, sta zapustila globok utis. Klerikalci bodo svoj nepremišljeni poizkus v Beltincih še težko obžalovali.

V Dol. Lendavi se je včeraj vršil srezki občni zbor SDS ob lepi udeležbi krog 50 delegatov krajevnih organizacij in zaupnikov iz sreza, kar je tembolj razveseljivo, ker beltinsko okrožje radi gori opisanih zborov skoro ni bilo zastopano. Srezki občni zbor je bil izredno zanimiv. Delegata oblasne organizacije gg. dr. Reisman in Spindler sta obširno poročala o političnem položaju in o organizatornih nalogah stranke in njenih organizacij, srezki tajnik g. Horvat pa je podal izčrpno in zanimivo poročilo o političnem položaju v Prekmurju ter o aktualnih gospodarskih in kulturnih potrebah te pokrajine. Storili so se važni sklepi glede nadaljnjega organizatornega dela. Za predsednika srezkega odbora je bil izvoljen g. Janez Preiniger iz Dobrovnika, za srezkega tajnika pa ponovno g. Horvat. Razporeženje delegatov je dokazovalo trdno voljo in odločnost za sistematično nadaljevanje dela v smeri politične emancipacije naroda od raznih hujskaških in demagoških vplivov ter v smeri njegove gospodarske in kulturne povzdige.

Razstava del Ivane Kobilce.

Narodna galerija v Ljubljani je zbrala preko 200 del iz vseh dob umetniškega udejstvovanja Ivane Kobilce in sestavila razstavno kolekcijo, ki bo na ogled v Jakopičevem paviljonu od nedelje, 13. tm. do 1. junija. Pokroviteljstvo nad razstavo del te izredne slovenske umetnice je prevzel damski odbor z gospo Franjo Tavčarjevo na čelu. Slavnostna otvoritev razstave je bila včeraj. Vabimo vse ljubitelje slovenske umetnosti, da posetijo otvoritev in razstavo.

Spominjajte se CMD

Protituberkulozna liga v Mariboru

DISPANZER ATL. — ORDINACIJE. — DELOKROG VAŽNE SOCIJALNE INSTITUCIJE. — EVIDENCA IN STATISTIKA TUBERKULOZNIH. — DENARNO STANJE. — DRŽAVNE SUBVENCIJE. — APEL NA JAVNOST.

Vsled vidnih pojavov tuberkuloze ter radi poraznih števil v statistiki nalezljivih bolezni se je ustanovila tudi v Mariboru Protituberkulozna liga, katere požrtvovalni odbor si je nadel zelo težko, da si socialno eminentno važno nalogo. Kakor je stara resnica, da je nevhvaležnost plačilo tega sveta, tako moramo danes na žalost konstatirati, kako malo zanimanja kaže za to človekoljubno institucijo slovenska javnost in — last not least — državna oz. oblastna uprava.

Dispanzer mariborske Protituberkulozne lige, ki je posloval v Stolni ulici, je sedaj začasno nameščen v privatni ordinaciji oblastnega sanitetnega referenta g. dr. Jurečka v Gregorčičevi ulici 6. — To so samo zasilni prostori. Dispanzer že ima na razpolago nove lastne prostore, vendar mu je potrebno za adaptacijo istih po proračunu Mestnega stavbnega urada najmanj Din 20.000.

V dispanzerju PTL se vršijo zdravniške ordinacije po dvakrat na teden in sicer v torek od 1/6. do 7. zvečer ter v soboto od 1/8.—9. dopoldne. — Vsled porazno se pojavljajoče jetike zlasti v socialno nižjih slojih, bi bilo nujno potrebno, da bi se vsaj trikrat na teden ordiniralo; kajti število obiskovalcev dispanzerja PTL vedno bolj narašča. — Vendar je to danes radi obupnih denarnih razmer res silno težko uvesti, dasi bi se dalo s privatno inicijativo ter s pomočjo denarnih zavodov vendarle kaj napraviti, če že res ni mogoče, da bi državna uprava podpirala tako velevažno socialno institucijo. —

Razun obveznih ordinacij jetično bolnih se vrši v dispanzerju osvetljevanje bolnikov z višinskim solncem trikrat na teden i. s. v torek od 3.—1/6. pop. v četrtek od 3.—1/7. ter v soboto od 3.—1/7. zvečer. — Dispanzerju dodeljena oskrbna sestra vrši obiske na stanovanjih, (kjer se za to pokaže potreba), daje navsote družinskim članom bolnih, kako se obvarujejo infekcije, kako morajo ravnati z bolniki ter daje vsa navodila za obrambo proti jetiki.

Razun tega prihaja v dispanzer od vseh strani tudi od zunanjih zdravnikov v preiskavo mnogo izmečkov, da se ugotovi, ali so pacienti za svojo okolico infekcijski ali ne. — Vse to stane truda in je zvezano s precejšnjimi stroški.

Odbor PTL namerava v svrhu uspešnega in sistematiziranega pobiranja tuberkuloze v prihodnje centralizirati evidenco vseh jetičnih ter uvesti natančno statistiko o vseh ognjiščih jetike oz. jetičnih gnezdih (leglih). To je zelo važen načrt, katerega uresničenje bo mnogo pripomoglo k temu, da se bo ta zavratna bolezen, ki je rak-rana na našem narodnem telesu, vsaj izdatno omejila, — ker se že preprečiti ne more. —

Težki bolniki se pošiljajo na tuberkulozni oddelek Splošne bolnice v Mariboru, ki ga je istotako ustanovila oz. ustvarila PTL s svojim trudom.

Denarno stanje lige je zadnji čas skrajno nezadovoljivo. Ako izdamo javnosti, da je celo pičila državna subvencija mesečnih 2.000 Din za mesec april in maj izostala, smo dovolj osvetlili brigo državne uprave za to eminentno važno socialno ustanovo.

Prihranki PTL so bili izčrpani povečani z ureditvijo tuberkuloznega oddelka v Splošni bolnici.

Oblastni odbor v Mariboru je sicer sklenil, da bo kril stroške za oskrbovalno sestrobolničarko že od 1. I. 1928, vendar se dosedaj »radi tehničnih računskih težkoč« ni izplačal oz. nakazal obljubljeni prispevek. — Povsem razumljivo je, da je PTL kljub svojim pičlim dohodkom zaostala s plačilom za sestrobolničarko in — stanarino v mesecu maju. Odkod pa vzeti denar in pacientov je vedno več?!

Če upoštevamo še neizogibno okolnost, da ima PTL še precej velike druge stroške, kakor n. pr. natančno snajenje prostorov, plačevanje električnega toka za višinsko solnce in razsvetljava, kakor tudi za kurjavo, ki je vsled čudnih vremenskih razmer bila potrošena v isti količini kakor v zimskem času, potem se mora vsak objektivno misleč človek res čuditi, da ta velevažna ustanova še obstoji in vegetira.

Glede na eminentno važnost te socialne ustanove in ozirajoč se na vse opisane težave, s katerimi se ima boriti odbor Protituberkulozne lige, moramo pač apelirati na človekoljubno javnost, da s prostovoljnimi prispevki in volili omogoči PTL nadaljnje delovanje v prospel vseh, katere je prišla in zalezuje pogubonosna jetika.

Naj apel ne ostane brez odziva naše javnosti!

no. Tako zna Nušič s svojim priprostim, naravnim humorjem ogreti najširšo publiko, ume pa tudi s svojo priprosto, nevsiljivo, originalno satiro iznenaditi in zadovoljiti inteligenta. Zato ni čuda, če so se Nušičeve komedije priljubile najširši publiki. Izmed mnogoštevilnih Nušičevih del je gotovo ena najboljših komedij »Svet«. Zlasti še, ker to ni tipično srbska zadeva. »Svet« — je svet povsod enak; ljudje, ki nam jih predstavlja dramatik v »Svetu« so povsod enaki: povsod naivni majhni, malenkostni: Taki ljudje so bili povsod, so še danes povsod in najbrže še dolgo bodo. Dasi je bila pri nas ta odlična komedija že vprizorjena (pred sedmimi leti) smo prepričani, da bo v novi vprizoritvi in zasedbi zopet privabila in zabavala občinstvo. — V glavnih vlogah nastopita ga. Bukšekova in g. Grom, dalje gđ. Kovačičeva, ga. Savinova, gđ. Kraljeva, gđ. Starčeva in g. Razberger. Režija je v rokah g. J. Koviča.

Ljudska univerza v Mariboru.

Danes, v ponedeljek, 14. maja, ob 8. zvečer, v veliki kazinski dvorani predavanje dr. Dvorzaka »Žene, dekleta in moški današnjega časa«.

Ob obletnici »Naših goric«

opozarjamo še posebej naše vinogradnike in poljedelce na veliko važnost tega glasila. Vsega priporočila je vredno naročilo dragocenega kompletnega 1. letnika, ki stane samo 20 Din, oba letnika skupaj le 50 Din. Novi naročniki dobe vse letošnje številke. Prospekt s položnicami so brezplačno na razpolago v vinarški šoli. —

Mariborski in dnevi drobiš

»Materinski dan« v Mariboru

Za včerajšnji »Materinski dan« je vladalo vsesplošno zanimanje. Človek, ki je pogledal za kulise te prireditve pa se ne more dovolj načuditi železni vztrajnosti in agilnosti našega »Ženskega društva«, ki je s požrtvovalnim sodelovanjem učiteljskega ustvarila nekaj, kar se lahko mirno postavlja v vrsto umetniških prireditev. Največ truda in skrbi so položile v to jedinstveno prireditev glavna režiserka gđ. Levstikova, potem M. Zacherlova in mnoge druge, ki so pod vodstvom g. so-proge generala Maistra svojo nalogo častno rešile. Program prireditve same, ki se je vršila pod protektoratom kraljice Marije je bil zelo srečno in primerno sestavljen, izvajan pa zelo precizno kakor je pač to v danih razmerah mogoče. — Pesem »Hrepenenje po pomladi« je zelo dobro deklamirala gojenka meščanske šole, katere učiteljski zbor se je tej važni prireditvi docela posvetil. — Leop. Turšiča »Moja mati« je podala Alma Rudeževa, kateri se je poznalo, da je imela dobro instruktorko. — Slavnostni govor prof. dr. Sašnika je žel vsesplošno odobravanje. Z izbranimi besedami je proslavljal mater in njeno prevzvišeno nalogo v družini in javnosti. Tone Gasparjevo pesnitev »Maj« je podal Konrad Leiben s precej razumevanja, nakar je sledila štiridejanska, prilično kratka igra palčkov »Mamico iščeta«. — Sujet dober in posrečen, izvedba za okvir otroških iger dokaj dobra in posrečena. — Mala Alica Schönfeldova, ki je uprav čudežen otrok, je izvajala z rutino dovršene plesalke plesne solo-točke »Metuljček« ter »Kačji« in »Vilini ples«.

Prireditve sama je podala dokaz, kako veliko delo vrši tukajšnje »Žensko društvo«, ki je samo potom svojih članic oskrbelo vsó garderobo, oblečke in druge potrebne rekvizite. Veliko truda glede naštudiranja in izvajanja plesov je položila v dobro uspelo prireditev gospa Siege.

»Ženskemu društvu« v Mariboru, kakor tudi tukajšnjemu učiteljsvu in vsem, ki so pripomogli k tako svečani proslavi »Materinega dne« je iz srca čestitati.

Zagrebsko akad. pev. društvo „Mladost“ v Mariboru

Kakor smo že v soboto poročali, se ustavi zagrebsko akad. pevsko društvo »Mladost« na potu na turnejo v Nemčijo v sredo v našem mestu in priredi zvečer koncert v veliki dvorani Uniona.

»Mladost« je bila osnovana leta 1900; njeno delovanje je bilo dvojno: kulturno in na nacionalno. O njenem agilnem delu pričča preko 400 koncertov v tu-in inozemstvu.

Zasledujoč vedno cilj, da čim bolj popularizira našo vokalno glasbo, je posebila »Mladost« vse naše pokrajine: Slovenijo, Hrvatsko, Slavonijo, Srbijo, vojvodino, Bosno Hercegovino in Dalmacijo.

Leta 1904 je »Mladost« odlično sodelovala pri kronanju blagopokojnega kralja Petra I. Velikega Osloboditelja, a leta 1906 se je udeležila vseslovenskega dijaškega kongresa v Sofiji.

Leta 1911 je sodelovala »Mladost« pri proslavi praškega »Hlahola«. Pri tej priliki jo je kritika ocenila kot enega prvih slovenskih zborov.

Kot nacionalno društvo je morala »Mladost« začrtkom svetovne vojne ustavi delovanje in že leta 1921 jo vidimo na veliki turneji po Poljski.

Naslednja leta je delovala »Mladost« vztrajno po provinci. V letu 1924 je dosegla neobičajno dobro formo, kar izpričujejo njene kritike iz Beograda in Zagreba. Od leta 1924 naprej se je zbor stalno izpopolnjeval. Ko je društvo slavilo leta 1926 svojo 25 letnico, je bilo od Nj. Vel. kralja odlikovano z visokim redom.

Ta odlični zbor vodi sedaj priznani komponist in dirigent zagrebske opere Jakov Gotovac, ki povede tokrat »Mladost« v Nemčijo, kjer priredi koncerte v največjih nemških mestih. Na mariborskem koncertu dne 16. tm. izvaja »Mladost« isti spored, ki ga bo izvajala v Nemčiji. Ta zaslužen in odlični zbor zasluzi pač vsó pozornost ter obeta njegov koncert vreden umetniški užitek.

Slovenski novinarji v Laškem.

Za svoj letošnji občni zbor so si izbrali slovenski novinarji najmlajše slovensko mesto — Laško, kjer so bili sprejeti z izredno gostoljubnostjo in pristrčno pozdravljeni. Po občnem zboru, ki je potekel v najlepši harmoniji in je bil izvoljen dosedanj odbor s predsednikom g. Stankom Virantom, sta jim mestna občina in okrajni zastop priredila v lepo renoviranem hotelu »Savinji« banket, katerega so se udeležili tudi: mestni župan dr. Roš, podžupan veletrgovec Elsbacher, srezki poglavar Pinkava, gerent okrajnega zakupca dr. Godnič in lastnik kopališča v Laškem, ravnatelj Smrtnik. Med obedom je bilo izmenjanih več pristrčnih napitnic, nakar so se novinarji na ljubeznivo pabavilo g. Smrtnika poslužili še sloveče radiotermalne kopelji v kopališču, kjer jim je uprava priredila tudi zakusko. Z večernimi vlaki so se novinarji zopet vrnili v Ljubljano oz. Maribor. —

Iz zadružništva.

Na novo so se vpisale v zadružni register firme: »Skupni dom« v Dravogradu, »Zadružni dom« v Mariboru ter Hranilnica in posojilnica v Puconcih. —

Tomboła Rešilnega oddelka.

Rezultat včerajšnje javne tombole Rešilnega oddelka gasilnega društva »Maribor« je sledeči: 1. tomboła (opremo s perilom) je dobila delavka pri tvrdki Doctor & drug, Lizika Prah, 2. tomboła: služkinja Terezika Poljanec (zlato moško uro); 3. narednik M. Todorovič: kolo in 4. Matija Lah, pek. mojster pri Scherbaumu (zlato žensko uro). —

Delo ima

borza dela za dva vrtarja in enega tapetnika, starejšo, dobro moč. Reflektanti se lahko takoj zglasijo. —

Izlet 17. t. m. v Zrkovce.

Že napovedani izlet somišljenikov in prijateljev SDS 17. t. m. v Zrkovce se bo vršil popoldne in sicer je skupen odhod za one, ki gredo peš, ob 2. popoldne s Trga Kralja Petra. Autobus za one, ki se hočejo peljati, bo čakal ob 1/3. pred Veliko kavarno na Glavnem trgu. Vožnja stane v Zrkovce za osebo 6 Din. Tudi za povratek bo avtoBUS na razpolago. Opozarjamo še, da se ob tej priliki izvrši tudi ustanovitev Ljudske knjižnice v Zrkovcih. —

Kolo jahačev in vozačev v Ljutomeru

je nameravalo prirediti dne 6. t. m. pomladansko konjsko dirko, ki se pa vsled slabega vremena ni mogla vršiti. Vse priznanje gre našim dirkačem, ki so navzlic hudemu naliivu prišli polnoštevilno na dirkališče, da se udeležijo dirke. Vsled sedanjega nestalnega vremena se bo dirka vršila šele na binkoštni pondeljek, dne 28. maja ob 14. uri na dirkališču na Cvenu pri Ljutomeru z istim sporedom, torej z eno enovprežno dirko za triletne konje, eno enovprežno dirko za štiri- do dvanaestletne konje in eno dvovprežno dirko za štiri- do šestletne konje. Po dirki je prijateljski sestanek pri koncertu, ki bo v gostilni g. Katike Rajhove na Moti. Veliko zanimanje vlada tudi za javno tomboło, katero priredi Kolo dne 1. julija na Glavnem trgu v Ljutomeru in pri kateri je glavni dobiček konjdirkač. Prodaja srečk se prične že prihodnje dni pri vseh trgovcih v Ljutomeru. —

Avtu iz Svečine

se je sinoči ob polosmih na Aleksandrovi cesti ob vogalu Sodne ulice zlomilo zadnje kolo. Avto se je močno stresel in nagnil. Vozilo se je deset oseb. Nesreče in poškodbe k sreči ni bilo nobene. —

Gostilniški pretep.

Včeraj so se stepli v neki gostilni v Limbušu. Med pretepom je dobil 53letni delavec Anton Žnidarič toliko po glavi, da ga je morala mariborska rešilna postaja odpeljati v bolnico. —

Kolo jahačev v Mariboru

naznanja, da se prično vaje v jahanju v sredo 16. t. m. ob 6. zjutraj v jahanjski v Cvetlični ulici. Za vežbo se plača za uro Din 10 in najmanj za deset ur naprej. Vsakdo se mora izkazati s člansko legitimacijo. Ravno tu se morejo vpisovati novi člani vsak dan od 6. do pol 8. zjutraj. Pristopnina znaša 5 Din; mesečni prispevek 5 Din. — Odbor.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Ponedeljek, 14. maja. Zaprto.

Torek, 15. maja ob 20. uri »Svet« ab. B. Prvič.

Sreda, 16. maja ob 20. uri »Lepa pustolovščina« ab. D. Kuponi.

Nušičev »Svet« na marib. odru. Književnik Branislav Nušič je eden najmarkantnejših, nedvomno pa eden najpopularnejših srbskih komediografov. Kot izkušnen poznavalec gledaliških razmer (bil je večletni gledališki intendant, sedaj ustanavlja svoje gledališče v Beogradu) in vseskozi podkovan v oderski tehniki, je spisal celo serijo komedij, ki niso zgolj suhoparni literarni proizvodi, temveč močna učinkovita oderska dela, ki jim mora biti pri dobri vprizoritvi uspeh vsestransko zagotovljen. Nušičeve veseloigre niso samo »vesele«, nimajo namena samo zabavati, ne ogrevajo občinstva samo na zunaj, ne hlatajo samo za burkastimi situacijami; vrednota Nušičevih del tiči v podzavestni satiri, s katero zna dramatik mojstersko predočiti naše malomeščanske razmere, malenkostne nazore, prikazati tipe naivnih idiličnih meščanov itd. itd. Res je, da Nušič ne rešava globokih problemov, ne odkriva nam idej, ne prikazuje novih smernic v komplicirane duhovne »plane«, pač pa je Nušič vreden in skrajno zanesljiv kašipot že obstoječih razmer, nam vsem znanih malomeščanskih prilik in neprilik, ki so se zlasti košatile v idiličnem »bidermajerskem« mišljenju, ki je pri nas še precej globoko vkoreninje-

Iz volilne agitacije v Nemčiji

NACIONALISTOM PRIDE RAVNO PRAV — BOG IN »BREMEN« — AGITACIJSKO MILO.

Za državnozbornske volitve, ki se bodo vršile v nedeljo 20. t. m. v Nemčiji, se je razvila šele ta teden živahna agitacija med masami. Pri prejšnjih volitvah je bila agitacijska doba precej daljša, tokrat pa izgleda, da tudi nemške stranke niso dobro založene z agitacijskimi parolami. To je ravno tako, kakor je bilo pretečeni mesec pri volitvah v Franciji. Volitve v obeh sosednih državah imajo že ves čas po vojni mnogo sličnega.

Za volilne parole so najbolj v zadregi nemški nacionalci. Radi tega se zatekajo k čudnim in komičnim pripomočkom. Tako so razobesili letake, ki se poslužujejo svetopisemskih besed. Eden od njih ima n. pr. sledeče besedilo: »Trdno se ravnajmo po božjih besedi! Volimo nemško-nacionalno!« Iz nebes seveda ni protesta, ko Boga na tak način jemljejo za volilnega pomočnika, ter skuša stranka povedati, da nima v zakupu samo nacionalizma, temveč tudi vero. V nemško-nacionalni stranki so namreč vsi nekdanji dvorni duhovniki, ki so najbrž sedaj svojo staro prakso posvetili volilni agitaciji.

Z drugim plakatom so pa nacionalisti postavili v službo svoje stranke preko-oceanski let. Na letaku je letalo »Bremen« z veliko zastavo stare Nemčije in napisom: »Zmagi nasproti — volite nemško-nacionalno!« — Normalnim ljudem bo težko uganiti, v kaki zvezi je preko-oceanski let z volilno zmago in z nemško-nacionalno politiko. Letalcu Hünefeldu je bila pred leti sicer ponudena nemško-nacionalna poslanska kandidata. Ta ponudba je bila pa brez uspeha, ker jo je Hünefeld odklonil.

Nekaj praktičnega ima pa agitacija socialnih demokratov. Ta stranka deli koščke mila v milijonskem številu. V samem Berlinu so že izdali najmanj 500.000 kmadov. Na milo so pripeli agitacijske listke raznovrstne vsebine. Dovolili so si tudi takozvane »Knittel«-verze, ki so tupatam nerodni in smešni. Eden se n. pr. glasi:

»Im wunderschönen Monat Mai,
So sang schon Heinrich Heine,
Wählt nur die SPD-Partei,
Die hilft euch auf die Beine.«

Drugi je vreden prvega:

»Dieses kleine Seifenstück
Zeigt den Weg zu eurem Glück,
Drum zur Reichstagswahl im Mai
Wählt die SPD-Partei!«

Kakor se vidi, volilna poezija ni globoka, zagonetna je pa v toliko, ker ne bo mogel nihče zadeti, v kaki zvezi je socialno-demokratska stranka z milom.

Bolj živahni kot volilni letaki so seveda volilni shodi. Priznati je pa treba, da se mir še nikjer ni kalil in da prireditelji sami dobro in odgovornosti zavedno skrbijo za red in mir. Ob začetku volilne agitacije so policijska ravateljstva velikih mest povabila odbore vseh strank na posvetovanje ter se z njimi dogovorila glede reditelske in varnostne službe. Agitacijski odbori vseh večjih strank se pridno poslužujejo tudi z zastavicami in velikimi letaki okrašenih tovornih avtomobilov, ki pa ne vzbujajo posebne pozornosti. Po razpoloženju, ki vlada v dobi največje volilne agitacije, bi se dalo sklepati, da bo novi državni zbor precej podobnejši prejšnjemu.

Norije k. u. k. obersta

Na Dunaju uganja že vsa povojna leta velike neumnosti mala skupina monarhistov, ki si je nadela naslov »kaisertreue Volkspartei«. Načelnik te »stranke« je bivši polkovnik Wolff. Kar se tiče neumnosti, je oberst Wolff mož na svojem mestu. V splošnem ima pa njegova stranka tudi gotove zasluge. S svojimi akcijami je namreč v avstrijski republiki, posebej pa še na Dunaju, do dna kompromitirala monarhizem. Sedaj, ko so ujeli Bela Kuna so pa Wolffove norije dosegle svoj višek. Nekega dne so se namreč pojavili njegovi letaki z naslovom: »Bela Kun mora biti izročena Madžarski!« Tiletaki so nekako odprto pismo madžarski vladi, katero se poziva, naj takoj prekine diplomatske zveze z Avstrijo, če ta ne bi hotela izročiti Bela Kuna. Wolff predlaga celo Madžarom, naj v tem slučaju vkorakajo v Avstrijo, kjer jih bodo njegovi pristaši z odprtimi rokami sprejeli. Ta poziv je bil sestavljen v slogu kakega všemogočnega vladarja. Dunajska policija, sicer že vajena podobnih neumnosti, je morala radi tega Wolffa vtakniti v luknjo. Predno so ga zaprli, je pa mož še meksikanski republiki napovedal vojno. Namenil je namreč tudi njej poseben proglas, v katerem pravi med drugim: »Če ne bo konca velikega preganjanja katolikov, bo cesarju zvesta ljudska stranka prisiljena podvzeti proti Mehiki in njenemu zastopstvu najostrejšje korake. Mehikancem je stavil celo rok do 20. t. m., da ag ubogajo v izogib teh najstrožjih korakov.«

Igrišče in pivnica na kanadski meji

Pristaši »moke« Amerike, ali nasprotniki »suhe« — to je Amerika s prohibicijo — so silno iznajdljivi v kršenju alkoholne prepovedi. Bajeslovna je pretkanost tihotapev alkohola. V boju med »suhi« in »mokrim« svetom so pa tudi prave idile. Tako idilo, ki ima tudi dovolj nagaživosti, si je ustvaril neki veliki klub igralcev golfa v državi Bermont tik ob kanadski meji. Zgradil je veliko poslopje tako, da je igrišče s klubskimi prostori na tej strani meje, na »suhi« ameriški strani, na kanadski strani, kjer je »mokrote«, kolikor kdor hoče, je pa velika pivnica. Prohibicijska policija lahko gleda, kako se člani kluba hodijo preko hodnika krepčati na ono stran, da se potem lažje smeji postaviti, ki tudi ni všemogočna.

Dostojevski in časopisi

V Rusiji bo v kratkem izšla knjiga, ki bo razložila, v kolikor so na velikega pisatelja Dostojevskega vplivali časopisi in v kolikih slučajih je snov svojih romanov gradil na časopisnih vesteh. To raziskuje že precej časa pisateljica Dorovatskaja Ljubimova v Moskvi. Naslov njene knjige bo »Časopisne vesti v Dostojevskijevih delih«. Ta knjiga hoče dokazati, da so pisatelja inspirirale časopisne vesti. Tako n. pr. poročilo o nekem umoru k romanu »Zločin in kazen«, druge vesti zopet k »Idijotu« itd. To potrjujejo tudi razne beležke, ki so se našle v zapuščini Dostojevskega.

Umetno solnce za rudarje

V angleškem rudniku Sherwood so uvedli pričetkom tekočega leta zanimivo novost, ki utegne postati velikega pomena za zdravje rudarjev. Uredili so pod zemljo popolno kliniko z umetno solnčno svetlobo. Sto enako močnih in enako starih delavcev je bilo oddanih na kliniko. Polovico so jih obsevali z ultravioletnimi žarki, ostalo polovico pa so imeli samo pod nadzorstvom brez posebnega postopanja. Že po treh mesecih se je izkazalo, da je prva skupina povprečno dvakrat toliko dobila na telesni teži kakor ostali. Razen tega je prvim porasel tako tek kakor tudi duševna sposobnost.

Španska proslava

Vse kulturni svet slavi in časti spomin velikega španskega slikarja Goya sedaj ob 100letnici njegove smrti. Tudi Španci praznujejo svojega velikega rojaka in sicer po svojem okusu — z velikansko bikoborbo. »Slavnostno« bikoborbo je organiziral slikar Zuloaga, ki je izdelal tudi načrte za arenske dekoracije in za noše. V areni bo prostora za 15.000 gledalcev, opremljen bo pa ves cirkus tako razkošno, kakor še nikdar. Celo pešek, po katerem se bodo med borbo vlekle čreva polmrtvih konj in tekla kri, bo barvan v raznih barvah. Bikoborci bodo nosili obleke iz dobe proslavljenega slikarja. Bikoborba bo najprej v mestu San Sebastian, kjer je občina že prispevala 250.000 pesetov, potem pa gotovo še v drugih krajih.

Prijetno presenečenje.

Potepuh pod vislicami, na katere so baš obesili zločinca: »Hvala bogu, zopet ena konkurenca manj!«

Sport

Tri tekme — tri zmage

PRVO MOŠTVO »MARIBORA« ZMAGALO PROTI GRAZER SPORTKLUBU, REZERVA IN MLADINA PA PROTI DOMAČIM ŽELEZNIČARJEM. — V MEDMESTNI TEKMI MARIBOR-PTUJ V TENISU JE PODLEGEL SLEDNJI.

ISSK Maribor — Grazer sportklub Strassenbahn 3:2 (1:0)

Po odgoditvi finalne tekme med ljubljanskim in mariborskim prvacom si je »Maribor« poiskal včeraj nadomestilo v prijateljski mednarodni tekmi z Grazer Sportklubom, kakor se od pretekle sobote imenuje dosedanji Sportklub Strassenbahn.

Tekma je bila na igrišču »Maribora« odigrana v jako hitrem tempu in je nudila lep sport. Domačini, mladi igralci, so po požrtvovalni in tehnično lepi igri zasluzeno zmagali, čeprav so nastopili z dvema rezervama, ki sta se v obče dobro obnesli. Mesto srednjega krilca Kirbiša je zavzel tokrat Unterreiter, ki je igral sicer požrtvovalno, ne pa koristno. S predolgim zadrževanjem žoge je dajal nasprotniku časa za njegov primeren plasma. Če se bo enkrat navedil hitro oddajati žoge, uporabljive za napad, bo postal prav tako dober v halju kot je v backu. Stranska krilca sta prav dobro rešila svojo nalogo; bila sta za naprej in nazaj enako koristna. Obramba je bila zanesljiva, Kovačič v голу je pokazal nekaj lepih parad, čeprav gre drugi gol na njegov račun. Napad, ki je nastopil brez Pavlina, še ni docela odgovarjal. Hreščak Gujo ga je dobro vodil, sam pa je bil — menda radi stare poškodbe na kolenu — malo prebojazljiv. Brtoncelj in Tonček sta bila nevarnejša kakor desna stran. Vodeb sicer boljši kot v poslednjih tekmah, vendar še precej daleč od forme.

Tehnično jako dobro izvežbani gostje imajo v obrambi in srednjem krilcu Kastrunu najboljšo moči. Kastrun je tudi včeraj pokazal odlično formo. Napadalcu so hitri in odločni, zlasti nevarna sta Stanek in Kahr, Riedner in Wicher dobra, Almer pa se ni mogel uveljaviti.

Postavi: »Maribor«: Kovačič; Koren, Tonček Laznička; Hreščak Justi, Unterreiter, Prevolnik; Starc, Vodeb, Hreščak Gujo, Brtoncelj, Priveršek. — Grazer Sportklub: Brünner; Stanek I, Steinkogler II; Rosenbergl, Kastrun, Ungerer; Wicher, Riedner, Almer, Kahr, Stanek II.

V 25. min. za domače gol po Gujotu. Po odmoru v 2. min. izenači Kahr. V 16. min. Brtoncelj lepo preigra obrambo in zviša na 2:1.

Gostje krepko pritisnejo in v 17. min. res izenačijo po Almerju. Pri večji pazljivosti vratarja ta žoga ne bi bila neubranljiva. Obe strani nadaljujeta srdito borbo za zmago, dokler ni Gujo v 35. min. krasno zapodil žoge v mrežo gostom. Tretji poskus Gradčanov po izenačenju je ostal le brezuspešno prizadevanje. Sodil je g. Mohorko.

»Maribor« rez. — Železničar rez. 5:1 (1:0).

Rezerva oz. juniorji »Maribora« so pokazali včeraj tehnično in taktično krasno igro. Posebno so se odlikovali Domicelj v obrambi, Bolte ter Konič v krilski vrsti, Jug, Najžer in Sajna v napadu. Železničarji ojačeni z igralci iz prvega moštva, se niso mogli uveljaviti proti tehnično boljšemu nasprotniku. Gole so zabili: Laznička dva, Brtoncelj dva in Najžer enega.

»Maribor« mlad. — Železničar mlad. 6:4.

Lepa in zanimiva igra Železničarjev, v kateri je zasluzeno zmagala tehnično bolj ša enajstorica.

Prvenstvo v sarajevskem podsavcu.

Prvak za leto 1927.—28. je Sašk s 16 točkami in razmerjem golov 43:5; na drugo mesto se je plasirala Slavija tudi s 16 točkami, a ima razmerje golov 48:6; na tretjem mestu je Hajduk.

Termini za državno prvenstvo

v nogometu so določeni — če ne pojdemo v Amsterdam — za dne 10. in 17. junija ter 8., 22., in 29. julija.

Zagreb: Dočim je v soboto Concordija podlegla Nuselskemu iz Prage 0:1, je včeraj Gradjanski premagal češke profesionalne 1:0.

Split: V soboto Hajduk—Viktorija 8:0 (3:0), včeraj Hajduk—Viktorija 4:1 (2:0).

Beograd: BSK—Sokol 3:2, Mačva—Jedinstvo 3:2.

Subotica: Novosadski atletski klub—Subotički sportski klub 2:0 (2:0).

Gradec: Z včerajšnjo zmago nad GAK je verjetno, da postane Sturm prvak. Po treh letih je premagal zopet atletike 2:1.

Celovec: Mariborski Rapid—Austria 4:1 (1:0).

Beljak: Villacher SV—celovski Rapid 3:0 (0:0).

Dunaj: Angleški pokalni prvak Blackburn Rovers je pred 35.000 gledalci komaj premagal Austro 3:2 (1:1). — Prvenstvena Rapid—Hertha 1:0.

Praga: Slavija—ČAFC 2:0 (1:0), Bohemia—Viktoria Žižkov 3:1 (2:1).

Budimpešta: Hungaria—Ferenczvarod 2:1 (1:1), Bastya—Nemzeti 3:2 (1:1), »Ofenski 33«—Bockai 1:0 (0:0), Tretji okraj—Vasas 4:0.

Pariz: V meddržavni tekmi Češkoslovaška—Francija so pred 20.000 gledalci zmagali Čehi 2:0 (1:0).

Berlin: Medmestna amaterska Berlin—London 2:1 (2:1). Publike 40.000.

Köln: Medmestna Köln—Stockholm 2:2 (2:0).

TENNIS.

S. S. K. Maribor S. T. K. Ptuj 8:3.

Včerajšnja medklubsko tekmo v Ptuju je odločil Lawn-tenis-odsek S. S. Maribor z 8:3 točkam v svojo korist.

Rezultati so naslednji: Gospodje posamezno: Bergant—Honvery 6:4, 6:2; Sakotnik—Roglič 7:5, 6:2; Videmšek—Pongratz 6:4, 6:1, Senčar—Viplinger 6:4, 7:5; Žolger—Tobias 6:0, 6:2, Babič—Jedlička 6:4, 6:2; Poš—Dr. Muhič 6:3, 6:3. Dame posamezno: Ga. Ravnik—ga. Honvery, 6:0, 6:0. Mešane dvojice: Ga. Babič—Roglič—ga. Honvery—Honvery 6:2, 6:1. Gospodje v dvoje: Sakotnik—Honvery—Bergant—Videmšek 6:2, 9:6, 6:4, Batič—Žolger—Senčar—Tobias 6:2, 6:3.

Belgija—Jugoslavija 4:1.

Včeraj je bila zaključena meddržavna tekma Belgija—Jugoslavija v tenisu, ki je bila odigrana na igrališču Haška v Zagrebu. Gostje so ostali zmagovalci 4:1.

Tennis-Borussia—Jugoslavija 4:3 (3:1).

V sobotni tekmi v Berlinu je beograjska Jugoslavija podlegla prvaku Nemčije »Tennis-Borussia« v pičem razmerju 3:4 (1:3).

Kako umirajo mornarji

Kapetan Dayas, komandant potniškega parnika »Naldera«, ki vrši službo med Anglijo in Avstralijo, je nenadoma preminul na poveljniškem mostu, ko je bila ladja oddajena še tristo milj od avstralske obale. Še istega dne so ga spustili z velikimi slovesnostmi v morsko globočino. Na krovu so se zbrali številni potniki, mornarji in častniki parnika. Duhovnik je molil običajne molitve, nakar so krsto, ovito z angleško zastavo, spustili preko krova v morske globočine. Skupina avstralskih nogometašev, ki je bila na potovanju v Amsterdam in bo sodelovala na letošnji olimpijadi, je vrgla za krsto šopek cvetic, katere so jim daroval dekleta pri odhodu iz Sydneja v Evropo. Tako je dovršil svoje življenje človek, ki je bil nad 40 let poveljnik enega največjih prekomorskih angleških parnikov.

Martljivost.

Oni dan srečam berača ter mu odgovorim na njegovo milo prošnjo naslednje: »Ali se ne sramujete še vedno beračiti, čeprav ste pred kratkim podedovali lepo imovino?« In kaj mi je mož na to odgovoril? »Radi tega vendar ne bom pričel lenariti, gospod...!«

Viktor Méric:

Pomlajeni

Poželjenje starcev.

I. del.

Nekega večera sem kot blaznež ril skozi vrste avtomobilov, kot krogla presekaval množico, ker sem mislil, da vidim Juljeto na nasprotni strani neke ulice, kako podaja roko nekemu golobrademu, nerodnemu mladeniču, ki se domišljavo nagiblje k njej. Juljeta, Juljeta! Ali v ljubezni ostrejšje vidim kot drugače, ali sem pa postal žrtev halucinacij, fiksnih idej? Na pločniku sem se zaletaval ob bedake, ki niso imeli niti pojma o dramu, ki se je odigravala v meni. Iskal sem in iskal, a brez uspeha. O parčku ni bilo niti sledu. Izginil je. S težkim srcem, ki je pa drhtelo v jezi in upanju obenem, sem se polagoma umikal. In tedaj sem jo spoznal. Res je bila ona ... S povešenimi rokami, top, nesposoben za vsako kretnjo sem gledal njo, njo, Juljeto, kako se je prožno dvignila v avto, ki se je zaprl in premaknil z ostro in trdo kretnjo. Na vogalu ceste je izginil, predno sem se prav zavedel, kaj se je zgodilo.

Ves pobit sem sedel na teraso neke kavarnice. O, ženska, ženska! Bitje večne nezvestobe. Prepad zvijače in laži! Prepričan sem bil, da je Juljeta moja in samo moja, da ne morejo do nje drugi moške, drugi ljubimci ... Grda pustolovka!

Mislil, da sem bil tedaj pripravljen za neumnost, ki se ne da več popraviti. Resno sem mislil na smrt. K sreči je pa v moji notranjosti volja brez dejanj poleg domišljije in se redkokedaj zgodi, da bi dejanje sledilo misli. Brez cilja drveč naokrog sem prežvel mrzlično noč in pil sem po neumnosti preko potrebe. Posledica tega je bila skrajna izmučenost naslednjega dne. Fizično sem bil ubit in pod težo te nadloge sem bil brez zanimanja za vse, kar se mi je sporočalo. Novosti so šle brez vtisa in celo brez razumevanja mimo mene.

Bili sta pa vendarle važni notici med »raznimi vestmi« tega dne. Dvoje ljudi je izginilo in sicer zopet dva mlada duhovnika brez sledu. Zastonj se je trudil glavni urednik, da bi me vzdramil.

»No, no, kaj je, moj dragi, par dni ste že kakor brez glave ... Ali vam ni dobro? ... Nesrečna ljubezen? ... To bo že minilo ... Morali bi zopet začeti delati.«

Trudno sem zganil z rameni.

»Res ... Glejte ... vaša stvar je bila sijajna ... dovolite, da se poklonim vaši bistroumnosti ... Prav ste imeli, popolnoma prav. Da izginejo mladi duhovniki, ne more biti slučaj. To je več kot čudno ... Požurite se, iščite in napravite kaj iz tega!«

Obljubil sem nekaj negotovega ter odšel domov v namenit, da ne bom ničesar storil. Nisem vedel, kje mi stoji glava.

Komaj sem stopil v vežo, mi je že zaklicala vratarka:

»Gospod, neka dama je bila tukaj.«

»Neka dama ... Kaj pravite?«

»Da, ona dama, ki ... saj razumete ... menda vaša prijateljica.«

Juljeta! Srce mi je udrihalo v prsih. Ona si upa ... Upa si, hinavka. In ni me bilo, da bi jo bil sprejel!

»Sestali se boste z njo« — je dejala vratarka. »Prosila je, naj gospoda obvestim, da jo počaka doma.«

O, ali sanjam! ... Kaj misli? ... Ali ne ve, da sem jo zalotil z drugim? ... Gotovo ne ve. Sklenil sem, da ji povem resnico in sicer pravo, kruto resnico. Kako si drzne priti ... Mogoče? ... No — bomo videli ...

Vstopila je neprisiljeno kakor vedno, voščila mi je »dober dan, moj ljubi« in odložila klobuk. Nemo sem jo opazoval. Pogledala me je z ostrim pogledom.

»Kaj pa imaš?«

»Jaz? nič ...«

»Kako pa izgledaš? ... Menda vendar nisi bolan? ... Kaj čakaš, da me ne objameš?«

Kaj čakam? ... Objamem naj jo? ... Sedaj je čas, da z njo obračunam, da ji dokažem izdajstvo ... Da, čas je za to! Odprl sem usta.

»Juljeta!«

Padel sem ji k nogam in soize so mi obllile obraz.

»Veš kaj« — je dejala Juljeta z nagribančenim čelom in uprla v mene svoje temne oči — »kriz te vrste ne ljubim preveč ... Te prime tako večkrat? ... Zdelo se ti je, kakor trdiš, da si me videl z nekim mladim moškim. In če? ... Kake pravice si lastiš nad menoj? ... Me hočeš popolnoma anektirati — duševno in telesno? ... Moj ubogi prijatelj ... Ne gledaj me s takimi očmi, ki so tako podobne dojenčkovim, kadar želi mleka. Poslušaj me rajši. Kaj pa misliš, kaj je zame mož? Zakaj pa naj bi bil drugega kot v zabavo, v več ali manj prijetno kratkočasje. In kdo bi si upal priti z prepovedjo, da svoje igračke ne smem menjati?«

Njen glas je zvenel hrupavo in rjene napete poteze so ji dajale čudno oster izraz. To je bila nova Juljeta, daiež od one očarljive in smejoče stvarce, ki mi je kakor trepetajoča srna ležala na prsih. Kako različno je lahko bistvo ene in iste žene! In potem še te besede, ki sem jih slišal že iz tolikih sladkih ust, polnih izkušnje? Pravice žene! Živeti svoje življenje! Možu enaka! Gospodarica svojega telesa! Vse te ne morejo, ki vihrajo po ženskih možganih, ki razdirajo domove, ustvarjajo drame ...

Juljeta se je zopet pomirila. Spremenila je glas in postala ljubezniva.

»Norček moj!«

S takimi besedami se premaga moža. Norček moj, je dejala. In jaz sem šepetal: »Najdražja!«

Potem v objemu, ki naju je zopet združil, me je pa neprestano in trdnovratno preganjala vizija: Neprestano mi je bila pred očmi Juljeta na ulici roko v roki z nekim drugim, poželjiva in izzivalna. Ta slika se je vrivala med nau, skušal sem jo pregnati, uničiti in objemal sem Juljeto še tesneje. Pa vedno je ona druga Juljeta zakrila to, katero sem imel v objemu, katero sem poljubljil s pekočimi poljubi. Bes in sovraštvo sta se mešala v ta ljubezenski dilirij.

Juljeta se je pomirjevalno smehljala. Zopet je dejala:

»Norček moj!«

Potem brez vsakega prehoda in povoda:

»Kaj je pa nastalo iz tvoje preiskave?« Odgovoril sem samo z negotovo gesto.

»Večkrat sem že mislila na to zadevo« — je dejala in majala z glavo. »Vse je silno čudno ... Sedaj odvajajo ob belem dnevu mlade duhovnike in nihče ne ve, kaj se je zgodilo s temi nesrečnimi ...«

»Juljeta!« — sem jo prekinil — »Saj me to ne zanima. Rajši bi o tebi govoril. Vse bi rad vedel, kar se sme vedeti o tebi. Mala, skrivnostna ženka, mi li nočeš izdati svoje skrivnosti?«

Naenkrat je postala resna.

»Moje skrivnosti?« — je dejala. »Da, mogoče imam skrivnost, a pomiri se. Kmalu boš vse vedel.«

Ob zvoku teh besed — ne vem zakaj — me je streslo. Prodirljivo sem pogledal Juljeto. Nemirna luč je bila v njenih očeh, predno jih je povescila.

Kratek, težak molk. Mislil sem na vse skrivnosti, ki obdajajo prelestno bitje. Sumničnija, še neosnovana, so se me pollaščala. Vznemirjeno me je vprašala:

»Na kaj misliš?«

»Mislim ...« — sem dejal, ko sem se komaj zbral in umiril — »na prav nič ... ali pa na mnogo teh stvari ... Da ljudje zginejo, to je res ... čudno ...«

Govoril sem samo zato, da bi pokrill svojo zadrego. Besede sem izrekel kar na slepo. Ona je pa vse to precizirala:

»To ponovno izginjanje ljudi bi zamoglo, če bi se spravilo v zvezo z vlnimi zadnjih dni, — vse razjasniti.«

»Ne razumem prav, kako.«

»Otrok! In tvoj učenjak, tvoj velik učenjak, glava vlomilke tolpe, kaj je z njim? ... Pazi, popolnoma naravno sva domnevala, da te osebnosti, ko rabijo denar, ne izbirajo sredstev. Poslužujejo se nenavadnih metod ...

Torej, seda je v posesti velikega bogastva. Material za svoje poskuse si že lahko nabavi. Kdo nam pa jamči, da mu ni potreben ravno človeški material?«

Poskočil sem.

»Kako? Za poskuse?«

»Zakaj pa ne? Če je res tak, kaor si ga predstavlja, posebna vrsta genija brez vere, brez postave, zakaj ne bi potem eksperimentiral na živem človeškem mesu?«

»Odkod imaš vendar take misli?« Bil sem začuden in malo tudi prestrašen. Ko sem pa stvar mirnejše premislil, sem spoznal, da ni tako nemogoča, kakor se sliši strašna. Končno so le izginili štiri mladi duhovniki v nekaj dneh! ...

Dalje prihodnjič.

Mali oglasi, ki vsebujejo poročila in socialne namene občinstva: vsaka beseda 30 p, najmanjši znesek Din 5—

Mali oglasi

Zenitva, dopisovanje in oglaševanje ali reklamiranje: vsaka beseda 50 p, najmanjši znesek Din 10—

Stanovanje

3 oziroma 2 sob v sredini mesta išče za takoj, najkasneje do 1. avgusta mirna družina realčnega profesorja. Ponudbe sprejema oglašni oddelek »Večernika« pod »Profesor«. 944

Eno-oz. dvodružinsko hišo

kupim v Mariboru ali v bližini mesta. Stanovanje na razpolago. Plačljivo takoj. Ponudbe z opisom in navedbe cene na oglašni odelek »Večernika« pod »Takoje«. 943

Damske nogavice

znamke »Mravlja«, nudi Srečko Pihlar, Maribor, Gosposka ulica 5. 895

Trajne kodre po najnovjšem sistemu.

Vodna ondulacija, manikura, masaža ter vsa v to stroko spadajoča dela izvršuje frizerski salon A. Mrakič, Maribor, Cankarjeva ul. št. 1. 777

Kupim staro zlato

srebrni denar, umetno zobovje po najvišjih cenah. — Ilgerjev sin, urar in juvelir. Maribor, Gosposka ulica 15. X

Prodajalka

za trgovino stekla in porcelana z znanjem slovenskega in nemškega jezika se sprejme takoj. Ponudbe v obeh jezikih je poslati na poštni predal 254 Ljubljana. 974

400 brezstanovanjcev

čaka na prijave prostih stanovanj. Stanodajalci izrabite to priliko. Prijave brez plačno sprejema »Marstan«, Koroška c. 10. 975

Vsakovrstne zelenjavne in cvetlične sadike

ima vedno na zalogi vrtnarstvo Ivan Jemec, Maribor, Razlagova ul. 11. 975

Opremljena solnčna soba

separirana z električno lučjo se takoj odda. Trg Svobode 3 II. nad. vrata 14. 991

Gonilne, šivalne in vezalne jermene

iz la usnja nudi Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 864

Šivani sandali in čevlji

se vam podplatijo najceneje in najhitreje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 948

Sandale,

dvakrat šivane, lastni izdelek, kupite najceneje v mehanični delavnici Vrtna ulica št. 8. 949

Kovčke za potovanje

vseh vrst, vseh velikosti od najmanjšega do največjega nudi po najnižjih cenah Ivan Kravos, Aleksandrova 13. 863

Čista mesečna soba

z dvema posteljama v parterju se takoj odda. Vprašati Miklošičeva ul. 2. II. nd. vrata 4. 964

Iščem pet dam in 2 gospoda

za vpeljavo v vsakem gospodarstvu nujno potrebnega predmeta. Zglasiti se od 8.—12. in 16.—18. v Tomšičevem drevo-redu, Srnceva ul. 122 prtiličje. 978

Verzirana knjigovodkinja,

zmožna slovensčine, nemščine in hrvaščine v govoru in pisavi, išče službe. — Gre tudi za blagajničarko ali tajnico. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro: »Prvovrstna spričevala«. 973

Pisalne stroje

Remington — najnovjše modele — prodaja na obroke J. Gustinčič, Maribor, Tat tenbachova 14. Zahtevajte ponudbe. 969

IZŠEL JE**ALBUM SLOVENSКИH KNJIZEVNIKOV**

Knjiga, ki je razkošno opremljena stane do 5. maja broširana 130 Din, vezana 160 Din, poštnina 10 Din več. Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruga, Maribor Aleksandrova cesta št. 13

POZOR! POZOR!

Krojači, šivilje, čevljarji,

ako Vam Vaši stroji nagajajo obrnite se na specialno mehanično delavnico Justin Gustinčič, Tattenbachova ulice št. 14, ker ima ista specialni oddelek za popravila strojev vseh vrst. 793

Automobilisti!

Auto pneumatiko popravljaja hitro in ceneno

Parna volkanizacija Dolenc

Tattenbachova ulica št. 14

Uslužbenski davek

s komentarjem fin. svetnika J. Mosetizh-a se dobi v knjarni

Tiskovne zadruga Maribor, Aleksandrova c. 13

Cena izvoda je 18 Din